

Skorý výskyt kulíka vrchovského (*Charadrius morinellus*) vo Vysokých Tatrách

*Early occurrence of the Eurasian Dotterel (Charadrius morinellus)
in the High Tatras Mts.*

Miroslav SANIGA¹ & Ivo ŠVEC²

¹ Ústav ekológie lesa SAV, Štúrova 2, 960 53 Zvolen, Slovensko; saniga@savzv.sk

² Môťovská 6, 960 01 Zvolen, Slovensko; ivo.svec@gmail.com

Abstract. *Two specimens of Eurasian Dotterels (Charadrius morinellus) were found on August 2, 2012 in the High Tatras Mts. The birds (adult and subadult) were observed on the peak of the Ľadový štít (2627 m a.s.l.). This is only the third published observation of this bird species in the Slovak parts of the High Tatras Mts.*

Key words: *birds' faunistics, phenology, migration*

Kulík vrchovský (*Charadrius morinellus*) sa na území Slovenska vyskytuje veľmi vzácné počas migrácie. Za obdobie rokov 1980–1999 bol výskyt tohto vtáčieho druhu zaznamenaný v oblasti Nízkyh a Západných Tatier a na Orave (Kropil & Danko 2002). Zo slovenskej časti Tatier existujú len dve publikované pozorovania, a to z vrcholu Baranca z 3. 9. 1982 (Auerswald & Kondělka 1985) a z Ráhoňa (1876 m n. m.) z 26. 8. 2007 (Šrank 2008). Pozorování kulíka vrchovského je podstatne viac, hlavne v poslednom desaťročí, avšak neboli zaslané Faunistickej komisii a publikované (Kvetko & Šrank 2012). Kulíky vrchovské sa vyskytujú každoročne na viacerých lokalitách Slovenska, čo svedčí o tom, že tento druh je u nás málopočetný, avšak pravidelný transmigrant. V Českej republike do roku 1903 pravidelne hniezdil na hrebeňoch východných Krkonôš. V súčasnosti tam hniezdi nepravidelne a asi posledné hniezdenia bolo zistené na Luční hore, kde bol 4. 7. 1999 pozorovaný pár s 3 nevzletnými mláďatami (Hudec & Šťastný 2005)

a 23. 5. 2002 hniezdo s vajčkami (Šťastný et al. 2006).

Dňa 2. augusta 2012 počas vysokohorskej túry vo Vysokých Tatrách sme v dopoludňajších hodinách o 10:27 na samom vrchole Ľadového štítu (2627 m n. m.) pozorovali dva jedince (adult a subadult) kulíka vrchovského (obr. 1). Vtáky sa zdržiavali v blízkosti trsov trávy, ktorá tu rastie už len sporadicky medzi skalami. Obidva jedince pôsobili na nás dojmom prítulnosti, nejavili známky rozrušenia alebo zvýšenej plachosti. Sedeli v pokojných pózach a sledovali okolie až do okamihu, keď sa na oblohe zjavila silueta dravého vtáka, ktorého sme nevedeli identifikovať. V tej chvíli obidva vtáky spozorneli a bolo na nich pozorovať známky nervozity. Začali sa pokyvovať a pričupili sa, potom v tesnom slede vzlietli do povetria a odleteli. V čase pozorovania kulíkov vrchovských prevládalo vo vysokohorskom prostredí Vysokých Tatier priaznivé polojasné až polooblačné počasie s miernym vetrom.

Obr. 1. Kulíky vrchovské na vrchole Ladového štítu (2627 m n.m.), 2. august 2012 (Foto: I. Švec).
 Fig. 1. Eurasian Dotterels on the peak of the Ladový štít (2627 m a.s.l.), August 2, 2012 (Photo by I. Švec).

Pozorovanie z vrcholu Ladového štítu začiatkom augusta v nie celkom optimálnom biotope nasvedčuje tomu, že jedince tohto vtáčieho druhu počas sťahovania medzi hniezdiskom a zimoviskom preletujú aj najvyššie končiare našich veľhôr. Pomerne skorý dátum na jesennú migráciu a výskyt adultného a mladého nevyučujú ani možnosť nidifikácie v tomto pohorí, avšak vo vhodnejšom biotope, než bol ten, v ktorom boli vtáky zastihnuté.

Pozoruhodné časovo-priestorové výskyty kulíka vrchovského z vysokohorských oblastí strednej Európy by mohli byť pre ornitológov popudom pre sústredenejšiu terénnu prácu vo vyhovujúcom biotope za účelom zistenia možného zahniezdenia toho tundrového hniezdiča žijúceho pomerne skrytým spôsobom života.

Literatúra

- AUERSWALD Z. & KONDĚLKA D. 1987: Kulík hnědý (*Eudromias morinellus*) pozorován v Západních Tatrách. — *Sylvia* 23/24: 141–142.
- KROPIL R. & DANKO Š. 2002: Kulík vrchovský (*Charadrius morinellus*). — Pp.: 262–263. In: DANKO Š., DAROLOVÁ A. & KRIŠTÍN A. (eds.): Rozšíření vtákov na Slovensku. — VEDA, Bratislava.
- HUDEK K. & ŠŤASTNÝ K. (ed.) 2005: Fauna ČR. Ptáci 2/1. — Academia, Praha.
- KVETKO R. & ŠRANK V. 2012: 12. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 24: 102–108.
- ŠRANK V. 2008: 8. správa Faunistickej komisie Slovenskej ornitologickej spoločnosti/BirdLife Slovensko. — *Tichodroma* 20: 177–179.
- ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. 2006: Atlas hnízdního rozšíření ptáku v České republice. — Aventinum, Praha.

Došlo: 7. 8. 2012
 Prijaté: 15. 10. 2012